

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000912

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ 17/12 від 26.03.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козлов Олександр Сергійович

2. Oleksandr Kozlov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0002-9235-5081

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 06-03-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 11.051.067

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.49

Тема дисертації:

1. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону праці
2. Legal liability for violation of labour protection legislation

Реферат:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці. У розділі 1 «Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці» досліджено конституційне право на належні, безпечні і здорові умови праці, що впливає з фундаментальних прав людини на життя, здоров'я та безпеку, конкретизується і забезпечується нормами міжгалузевого комплексного інституту охорони праці, переважною частиною якого є норми трудового права. На підставі аналізу нормативно-правових актів у сфері права на безпечні і здорові умови праці й практики їх застосування, наукової літератури конкретизовано та аргументовано, що за порушення законодавства про охорону праці суб'єкти-порушники притягаються не тільки до трудо-правової (дисциплінарної та матеріальної), адміністративної та кримінальної відповідальності, але й до цивільної та господарської відповідальності. Визначено систему принципів юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці, в яку входять 1) загальні принципи; 2) спеціальні принципи. Досліджено історію еволюції розвитку правового регулювання

відносин юридичної відповідальності у сфері охорони праці, починаючи з часів пізнього Середньовіччя й донині, з виокремленням трьох етапів такого розвитку. У розділі 2 «Види, підстави і порядок застосування трудо-правової відповідальності за порушення законодавства про охорону праці» досліджено необхідні підстави та порядок застосування дисциплінарної і матеріальної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці, враховуючи, що за методологією трудового права саме ці два різновиди складають разом трудо-правову відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. Проведено кореляцію матеріальної та дисциплінарної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці, що дало змогу встановити схожість і відмінність необхідних підстав виникнення та притягнення порушників до цих видів відповідальності. Досліджено передбачений у частині 5 ст. 130 КЗпП України добровільний порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівником майну роботодавця. Зазначену статтю КЗпП України запропоновано доповнити новою нормою про право сторін трудового договору укласти письмовий договір на добровільне відшкодування шкоди повністю або частково з метою удосконалення цього порядку відшкодування шкоди працівником. Запропоновано врегулювати питання визначення розміру моральної шкоди потерпілому працівнику, заподіяну йому, зокрема, через порушення законодавства про охорону праці, на законодавчому рівні за допомогою фахівців (експертів). У розділі 3 «Інші види юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці» охарактеризовано адміністративну відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. З'ясовано, що цей вид відповідальності настає за порушення законодавства про охорону праці, яке регулює відносини у сфері створення і функціонування системи управління охороною праці на виробництві. Доведено, що суб'єктами-правопорушниками, які притягуються до цього виду відповідальності є, як правило, посадові особи, які володіють організаційно-розпорядчими або адміністративно-господарськими повноваженнями у сфері охорони праці за своїми посадовими інструкціями. Встановлено, що кримінальні правопорушення, зазначені у Розділі X «Злочини проти безпеки виробництва» (ст.ст. 271-275 КК України), є різними за ступенем суспільної небезпечності та суспільної шкідливості. У зв'язку із чим, запропоновано класифікувати ці правопорушення відповідно до вимог ст. 12 КК України. Запропоновано в чинному КПК України встановити строки судового розгляду кримінальних справ, зокрема й тих, що пов'язані із злочинами проти безпеки виробництва, що є досить суттєвою проблемою на практиці. Проведено аналіз норм про відповідальність суб'єкта господарювання відповідно до Закону України «Про охорону праці», галузева належність яких до певної галузі права законодавцем не визначена. Запропоновано авторське бачення щодо належності деяких з цих норм до цивільної, а деяких - до господарської відповідальності за порушення законодавства про охорону праці. Аргументовано доцільність віднесення до юрисдикції господарських судів розгляд справ, пов'язаних із застосуванням санкцій, передбачених статтями 39, 43 Закона України «Про охорону праці» в силу їх адміністративно-господарського характеру.

2. The thesis is devoted to a comprehensive study of legal liability for violations of labour protection legislation. In Section 1 "General description of legal liability for violations of labour protection legislation", the author examines the constitutional right to proper, safe and healthy working conditions which arises from the fundamental human rights to life, health and safety, and is specified and ensured by the provisions of the inter -sectoral comprehensive labour protection institute, the predominant part of which is the labour law provisions. Based on the analysis of regulatory legal acts in the field of the right to safe and healthy working conditions and the practice of their application, as well as special literature, the author specifies and argues that for violation of labour protection legislation, perpetrators are held not only to labour law (disciplinary and material), administrative and criminal liability, but also to civil and economic liability. The author defines the system of principles of legal liability for violation of labour protection legislation, which includes 1) general principles; 2) special principles The author examines the genesis of development of legal regulation of legal liability relations in the field of labour protection in the light of human rights theory from the late Middle Ages to the present day, and identifies three stages of such development. Section 2 «Types, grounds and procedure for application of labour legal liability for violation of labour protection legislation» examines the necessary grounds and procedure for application of disciplinary and material liability for violation of labour protection legislation, given that according to the labour law methodology,

these two types constitute together labour legal liability for violation of labour protection legislation. The thesis correlates material and disciplinary liability for violations of labour protection legislation, which made it possible to establish the similarities and differences in the necessary grounds for bringing violators to these types of liability. The author examines the voluntary procedure for compensation for damage caused by an employee to the employer's property provided for in Part 5 of Article 130 of the Labour Code of Ukraine. The author proposes to supplement this article of the Labour Code of Ukraine with a new provision on the right of the parties to an employment contract to enter into a written agreement for voluntary compensation for damage in whole or in part in order to improve this procedure for compensation for damage by an employee. The author proposes to regulate the issue of determining the amount of non-pecuniary damage to an injured employee caused to him/her, in particular, due to violation of labour protection legislation, at the legislative level, with the help of specialists (experts). Section 3 «Other types of legal liability for violation of occupational health and safety legislation» describes administrative liability for violation of occupational health and safety legislation. The author establishes that this type of liability is incurred for violation of labour protection legislation which regulates relations in the field of establishment and functioning of the occupational safety and health management system. It is proved that the offending entities brought to this type of liability are, as a rule, managers or officials who have organisational and administrative or administrative and economic powers in the field of labour protection under their job descriptions. It is established that the criminal offences referred to in Section X «Crimes against occupational safety» (Articles 271-275 of the Criminal Code of Ukraine) differ in the degree of public danger and public harm. In this regard, it is proposed to classify these offences in accordance with the requirements of Article 12 of the Criminal Code of Ukraine. The thesis analyses the provisions on liability of a business entity under the Law of Ukraine "On Labour Protection", which are not defined by the legislator as belonging to a particular branch of law. The author offers her own vision of whether some of these provisions belong to civil liability and some to economic liability for violation of labour protection legislation. The author argues that it is expedient to refer to the jurisdiction of economic courts the consideration of cases related to the application of sanctions under Articles 39 and 43 of the Law of Ukraine "On Labour Protection" due to their administrative and economic nature.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації: 1) Козлов О.С. Деякі проблеми забезпечення конституційного права на належні, безпечні і здорові умови праці у світлі концепції правового аутопоезису. «Південноукраїнський правничий часопис» №1, 2021. С.127-133. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/1/24.pdf> DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2021.1.22>
- 2) Козлов О.С. Принципи юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки №2, 2021. С. 52-59. URL: <http://www.law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-2-2021/8.pdf> DOI: <https://doi.org/10.26661/2616-9444-2021-2-08>
- 3) Козлов О.С. Трудо-правові заходи покарання як важлива форма правового примусу у сфері охорони праці. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична, 2021. Вип. 30. С. 226-233. URL: <https://zenodo.org/records/6456683> DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6456683>

- 4) Козлов О.С. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону праці: історіографічний дискурс у світлі теорії прав людини. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична, 2022. Вип. 32. С. 156–165. URL: <https://zenodo.org/records/6584057> DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6584057>
- 5) Козлов О.С. Деякі проблеми юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці у контексті способу захисту права людини на безпеку. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2023. № 1.С. 82–92. URL: <https://jprchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14190/14093> DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.1.3.8>
- Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації: 6) Козлов О.С. Щодо поняття юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці в науці трудового права. Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 28 лютого 2020 р. С. 57-60.
- 7) Козлов О.С. Щодо поняття дисциплінарної відповідальності за порушення вимог законодавства про охорону праці. Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16 квітня 2020 р.). С. 40-44.
- 8) Козлов О.С. Щодо кореляції понять дисциплінарної та адміністративної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці. Матеріали Всеукраїнської конференції молодих учених і студентів, м. Київ, Національний авіаційний університет, 20 листопада 2020 р. С. 20-23.
- 9) Козлов О.С. Правова дихотомія щодо питань безпеки праці як підґрунтя характеристики трудово-правової та кримінально-правової відповідальності за порушення законодавства про охорону праці. Актуальні проблеми соціального права. м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, 23 квітня 2021 року. С. 165-170.
- 10) Козлов О.С. Загальнотеоретична характеристика підстави трудово-правової відповідальності за порушення вимог законодавства про охорону праці. Тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції. 26 листопада 2021 року. С. 134-138.
- 11) Козлов О.С. Деякі проблеми забезпечення права на безпечні і здорові умови праці під впливом концепцій соціальної безпеки і соціальної відповідальності. Правове забезпечення соціальної безпеки в умовах євроінтеграційних процесів: III Міжнародна науково-практична конференція (м. Київ, 16 листопада 2022 року).

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення правового механізму забезпечення юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U003140 0122U002369

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амелічева Лілія Петрівна

2. Liliia Amelicheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0526-5393

Додаткова інформація: <https://scholar.google.ru/citations?user=esJLEN0AAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Синчук Світлана Миколаївна
2. Svitlana Synchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2711-5919

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=NDeshnYAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад Львівської обласної ради "Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка"

Код за ЄДРПОУ: 02219731

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, 150-152, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Олена Олександрівна
2. Olena Kovalenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0883-9869

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайліна Тетяна Вікторівна

2. Tetiana Mikhailina

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1129-2470

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=rbjJP2YAAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Ольга Григорівна

2. Olha Turchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7446-1289

Додаткова інформація:

[;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216289830&origin=recordpage;](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216289830&origin=recordpage)

https://www.researchgate.net/profile/Olha_Turchenko

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

Коваль Ірина Федорівна

голови ради

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коваль Ірина Федорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Солобут Ольга Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна